

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118210918
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:1118210918.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. N. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove, dieťa rodičov: matka - V. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., B. XXX/XX, toho času V., V. XXXX/XX, a otec - W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, právne zastúpený Mgr. Igorom Paliderom, advokátom so sídlom D. XXX, za účasti Krajskej prokuratúry Žilina, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, na základe odvolania otca a odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 11P/40/2018-2354 zo dňa 29. septembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako „súd prvej inštancie“) zveril (výrok I.) maloletú P. N. W., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky a to s právom oboch rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. Výrokom II. uložil otcovi maloletej prispievať na jej výživu maloletej za obdobie od 01.03.2016 do 29.09.2021 sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa a od 29.09.2021 sumou vo výške 130 eur mesačne (vždy do 20. dňa v mesiaci vopred), z toho 100 eur k rukám matky a 30 eur na osobitný účet vedený na meno maloletej, ktorý bude zriadený matkou maloletej v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že výber finančných prostriedkov z osobitného účtu maloletej je viazaný na súhlas súdu do dovŕšenia plnoletosti maloletej. O úprave styku rozhodol (výrok III.) tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou počas 6 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku každý párnny víkend v mesiaci v čase od soboty od 10:00 hod. do nedele 17:00 hod., následne, po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párnny víkend v mesiaci v čase od piatku od 16:00 hod. do nedele 17:00 hod. s tým, že špecifikoval miesta odovzdávania/preberania maloletej (striedavo v miestach bydliska otca/matky). Osobitne (výrok IV.) zrušil nariadené neodkladné opatrenia (keďže odpadli dôvody pre dočasnú úpravu) a vo zvyšku návrh matky zamietol (výrok V.).

2. Súd prvej inštancie uviedol, že vzťahy medzi rodičmi maloletej sú vážne narušené a v dôsledku tohto nie sú rodičia schopní racionálne sa správať v otázkach výkonu ich rodičovských práv. Do konania pribratá znalkyňa striedavú starostlivosť neodporučila, avšak vyjadrila sa, že maloletá v prítomnosti otca neprežíva strach, úzkosť, ani obavu a v jeho prítomnosti je veselá, usmieva sa a stíska ho. Otec vie maloletej pripraviť program, postarať sa o ňu a maloletá má jeho návrhy prijímať. Prihliadajúc najmä na závery znaleckého posudku zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, avšak mal za to, že je v záujme maloletej a aj v záujme otca, aby udržiavali vzájomný vzťah. Ako problém nevidel stretávanie sa maloletej s otcom, ale vzťah medzi rodičmi. To, ako sa otec správa, je však niekedy podmienené správaním sa matky, keď jediný dôvod jeho konania má byť skutočnosť, že sa chce so svojím dieťaťom stretávať. Keď nemá informácie o tom, kde sa dieťa nachádza, reaguje neadekvátne.

3. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti mal okresný súd za to, že výživné požadované matkou maloletej je vzhľadom na vek a potreby maloletej nedôvodné a preto, „v snahe vyhnúť sa ďalším sporom“,

ustálil, že adekvátnym výživným za obdobie od 01.03.2016 do 29.09.2021 bude suma vo výške 30 % zo sumy životného minima na maloleté nezaopatrované dieťa, keď dodal, že „rodičia sa po celé toto obdobie zaoberali len otázkou zverenia maloletej do starostlivosti toho ktorého rodiča, resp. úpravou styku“. Otec maloletej pre potreby určenia výšky výživného v podstate uviedol príjem pohybujúci sa do 500 eur mesačne, čomu okresný súd i napriek predloženému daňovému priznaniu neuveril, vzhľadom k tomu, že sa domnieval, že v súčasnej dobe je možnosť aj v prípade zdravotných problémov (ktoré otec nepodložil žiadnym relevantným dôkazom) zarobiť vyššiu sumu, ako sumu deklarovanú otcom. Okresný súd určil do budúcnosti výživné na maloletú vo výške 100 eur mesačne a zároveň uložil otcovi maloletej prispievať na tvorbu úspor mesačne sumou vo výške 30 eur, ktorá bude poukazovaná na osobitný účet zriadený matkou maloletej v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podali pomerne rozsiahle odvolania obaja rodičia maloletej.

5.1. Otec maloletej v odvolaní žiadal zrušiť rozsudok okresného súdu v celom rozsahu alebo alternatívne jeho zmenu v podobe (primárne) zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti (s podrobnou špecifikáciou úpravy stretávania matky s maloletou, povinnosťou matky prispievať na výživu čiastkou 70 eur mesačne a úpravou informačnej povinnosti) a právom oboch rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok, alternatívne v podobe zverenia maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch (s informačnou povinnosťou oboch rodičov, ale bez určenia vyživovacej povinnosti).

5.2. Primárne otec namietal, že okresný súd rozhodol v rozpore so zákonom a najlepším záujmom dieťaťa, nakoľko matka sa o maloleté dieťa osobne nestarala a nestará. Dal do pozornosti samotné tvrdenie matky uvedené v znaleckom posudku, že bola od dieťaťa 2,5 roka v Anglicku a zároveň súdu vytýkal, že sa nevysporiadal s návrhom na vykonanie dokazovania - vyžiadanie dochádzky dcéry v škôlke a pracovnej dochádzky matky, z ktorej malo vyplynúť, že zatiaľ čo matka trávila čas v Bratislave, dcéra bola aj niekoľko mesiacov nepretržite práve v starostlivosti starých rodičov. Poukázal tiež na šetrenie ÚPSVaR, ktorý mal niekoľkokrát zistiť, že dcéra je v starostlivosti starých rodičov alebo prababky dieťaťa. Ďalej sa ohradil, že mu nebol doručený znalecký posudok V. A. F., ku ktorému sa nemal možnosť vyjadriť a zároveň tento považoval už za dva roky starý a teda nereflektujúci aktuálne pomery. Znalkyňa sa v čase vypracovania nemala informácie o neustálom sťahovaní dcéry, ako aj starostlivosti o dieťa zo strany starých rodičov. Otec poukázal na existenciu exekučného konania (4Em/3/2019) voči matke maloletého dieťaťa z dôvodu neustáleho bránenia v stretávaní otca s dcérou.

5.3. Pokiaľ ide o výživné za obdobie od 29.9.2021, jeho výšku otec nepovažoval za adekvátnu v pomere k jeho príjmu a k jeho možnostiam. Pokiaľ okresný súd neuveril výške jeho príjmu zdokumentovaného výpismi z bežného účtu a daňovým priznaním, mal zobrať do úvahy, že je polovičný invalidný dôchodca s ukončeným základným vzdelaním. Zdravotné znevýhodnenie a dosiahnuté vzdelanie mu nedovoľuje pracovať tak, ako iný zdravý človek a teda ním deklarovaný príjem vo výške 780 eur v hrubom je pravdivým príjmom, ktorý zodpovedá jeho možnostiam.

5.4. Odvolateľ spochybnil aj úpravu styku, keď poukázal na skutočnosť, že maloletá na víkendovom stretávaní funguje takmer rok a pol a po tomto čase nepovažoval za vhodné, aby súd neriešiac problematickú matku nerešpektujúcu ani exekučný titul, skrátil dcére už aj tak nedostatočný čas z troch dní na dva dni. Preberanie dieťaťa navrhol tak, aby sa eliminovali negatíva, ktoré maloletá zažíva práve pri odovzdávaní matkou a nebol na ňu vytváraný žiaden tlak zo strany matky a starej matky. Okrem toho okresný súd žiadnym spôsobom neupravil stretávanie počas Vianoc, jarných, letných a jesenných prázdnin, dovolení, ako aj narodenín. Zároveň otec žiadal vyriešiť otázku náhradného stretávania sa v prípade zmarených stretnutí zo strany matky.

6.1. Matka maloletej v podanom odvolaní východiskovo označila množstvo procesných pochybení okresného súdu (v záhlaví uvedené nesprávne osobné údaje otca maloletej, nesprávnu spisovú značku, nesprávne označenie kolízneho opatrovníka a ďalšie) a rovnako ako otec vytýkala nedoručenie relevantných písomností, v jej prípade podania otca a listinné dôkazy, hoci sa ich opakovane domáhala.

6.2. Za neúčelné matka považovala, aby maloletú v konaní zastupoval ako kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok. Pracovníci kolízneho opatrovníka konajú podľa matky v záujme otca maloletej a žiadala ich z konania vylúčiť, pričom o tejto jej námietke doteraz Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo nerozhodol.

6.3. Osobitne matka namietala tú časť výroku, v rámci ktorej okresný súd rozhodol o práve oboch rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. V konaní totiž mala žiadať, aby maloletú zastupovala iba ona sama, vrátane spravovania majetku maloletej, s čím sa okresný súd vôbec nezaoberal.

6.4. Odvolateľka nesúhlasila ani s výrokom o určení výšky výživného. Zdôraznila v danej spojitosti, že otec maloletej mal byť odo dňa 01.02.2016 do 08.09.2020 dobrovoľne nezamestnaný, pričom nebol evidovaný na žiadnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal podporu v nezamestnanosti a ani sociálne dávky. Odo dňa 09.09.2020 do súčasnosti má otec maloletej podnikateľ ako živnostník s obchodným menom „W. W. - PAT“ s miestom podnikania V. XXX. Otec súdu nepreukázal svoje príjmy a výdavky za obdobie odo dňa 01.09.2015 do súčasnosti, hoci to je jeho zákonná povinnosť, preto mal súd postupovať podľa ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Súdom určené výživné za obdobie odo dňa 01.03.2016 do 29.09.2021 nedokáže pokryť ani jej výdavky 2 x mesačne na cestovné náklady osobným motorovým vozidlom z V. do V. a späť, s ohľadom na čo žiada s účinnosťou od 01.07.2017 výživné na maloletú v sume 600 eur mesačne, pričom celková výška dlhu otca maloletej na bežnom výživnom má od 01.04.2017 do 31.08.2021 predstavovať sumu 34.740,12 eur.

6.5. Okresným súdom zvolená úprava styku podľa matky nerešpektuje denný režim maloletej, ktorá odo dňa 01.09.2021 navštevuje povinnú predškolskú dochádzku a odo dňa 01.09.2022 bude navštevovať povinnú školskú dochádzku, pracovnú dobu matky v zamestnaní v spoločnosti Solitea Slovensko a.s., miesto obvyklého pobytu maloletej a veľkú vzdialenosť medzi miestom obvyklého pobytu maloletej v V. a mestom prechodného pobytu otca maloletej v V., zlé dopravné spojenie medzi miestom obvyklého pobytu maloletej a miestom prechodného bydliska otca maloletej, zlý citový vzťah otca maloletej k maloletej a skutočnosť, že otec sa nevie o maloletú sám postarať počas súdom určeného času, riadne neplnenie si vyživovacej povinnosti otcom a závery psychologických vyšetrení mal. znalkyňou V. A. F. a psychologičkou W. Y. H.. Matka sa domnieva, že otec s maloletou nemá vytvorený citový vzťah, nevie sa o ňu sám postarať, nedostatočne jej poskytuje stravu, ktorá nemá byť pre tak malé dieťa vhodná a maloletá k otcovi chodiť nechce. Pravidelne po ceste k otcovi má po ceste zvracať, dostávať hnačky a celkovo sa má styk s otcom negatívne podpísať na psychike maloletej. So stykom otca s maloletou súhlasí, ale nie v takom rozsahu, ako ho určil súd.

6.6. Výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí zvyšku návrhu matky namietala z dôvodu, že nie je zrejmé, ktorý „zvyšok jej návrhu“ okresný súd zamietol a dala do pozornosti, že okresný súd zabudol zamietnuť návrhy otca maloletej na striedavú starostlivosť, na výživné na maloletú a na zameškané výživné.

6.7. Záverom matka vyjadrila nespokojnosť i s výrokom o trovách konania, keď jej nebolo zrejmé „ko rozhodol“ a výrok považovala za nepreskúmateľný. Uviedla, že opakovane žiadala priznať náhradu trov konania vo výške 100 %, okresný súd sa však jej návrhom nezaoberal a o tomto nerozhodol.

7. K podaným odvolaniam sa vyjadrila Okresná prokuratúra Námestovo. Uviedla, že sa s argumentáciou matky nestotožňuje, keďže v priebehu konania neboli zistené dôvody, ktoré by bránili otcovi maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Len samotný nesúhlas matky nemôže byť dôvodom na zásah súdu do rodičovských práv a povinností otca. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou, súd vychádzal zo záverov, resp. odporúčaní znalkyne V. prezentovaných v znaleckom posudku č. 2020/09. Okresná prokuratúra súhlasila v tejto časti s argumentmi otca. Vzhľadom na pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi vznikajúce pri preberaní a odovzdávaní maloletej bola toho názoru, že miestom prevzatia maloletej otcom by malo byť predškolské zariadenie maloletej, v ktorom je maloletá umiestnená, čím by došlo k zamedzeniu kontaktu oboch rodičov, ktorý v dôsledku nevhodného správania rodičov, negatívne ovplyvňuje maloletú.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k podaným odvolaniam zdôraznil pretrvávajúcu narušenú komunikáciu medzi rodičmi a opakované problémy s realizáciou styku otca s maloletou. Poukázal na priebeh stretnutia otca s maloletou zo dňa 08.10.2021, keď bol pri odovzdávaní dieťaťa prítomný, avšak aby sa predišlo účelovému konaniu rodičov, rodičia o jeho prítomnosti nemali vedomosť. Odovzdávanie maloletej bolo odpozorované z auta cca 100 metrov od miesta odovzdávania. K samotnému priebehu stretnutia uviedol, že auto, ktoré priviezlo maloletú šoférovala stará matka dieťaťa, pričom pri odovzdávaní taktiež vyšla z auta. Pri pristúpení k otcovi sa maloletá držala matky za ruku, túlila sa k nej a pri chôdzi sa za ňu schovávala. Maloletá si z auta nevybrala žiadne veci, vystúpila len v tom, čo mala oblečené. Matka počas celého stretnutia kamerovala otca dieťaťa. Matka počas odovzdávania privolala telefonicky policajnú hliadku, tá sa však nedostavila a matka bola zo strany polície inštruovaná, aby sa dostavila na policajnú stanicu za účelom spísania záznamu. Po necelých 10 minútach po príchode z miesta odovzdania odišli matka, stará matka a aj maloletá. Z vyjadrenia otca mu je známe, že nezrealizované stretnutia sú, podľa názoru otca, dôsledkom konania matky, ktorá dieťa na styk nepripravuje. Matka má však tento názor odmietat'. Matka má pri každom odmietnutí dieťaťa ísť k otcovi zavolať policajnú hliadku, ktorá z výjazdu vyhotoví záznam. Matka má zároveň poukazovať na problémy, ktoré sa majú prejavovať u maloletej po

realizácii styku maloletej s otcom, keď táto sa má vrátiť od otca podráždená až agresívna s opakovanými problémami so zaspávaním. Z dôvodu potreby objektivizácie rozporuplných vyjadrení rodičov v súvislosti s realizáciou styku otca s maloletou kolízny opatrovník opätovne zväži účasť na realizácii styku rodiča s maloletou.

9.V súčinnosti ÚPSVaR Pezinok, pracovisko Senec, v ktorého územnom obvode má maloletá obvyklý pobyt, bolo v rámci vykonávania opatrení SPODaSK uvedeného úradu dňa 25.10.2021 vydané odporúčanie za účelom poskytnutia odbornej pomoci pre maloletú v rozsahu 20 hodín, ktorá jej je od 09.11.2021 poskytovaná prostredníctvom Tenenet, o.z., Senec. Dôvodom odporúčania je podpora maloletej podľa zistenej potreby a aktuálneho stavu konfliktu a poskytovanie sociálneho poradenstva. Z vyjadrenia sociálnej pracovníčky, ktorá koordinuje plnenie úloh v pláne sociálnej práce v rodine maloletého dieťaťa, má byť kolízny opatrovník známe, že obaja rodičia sa do spolupráce zapojili a o priebehu realizácie má byť kolízny opatrovník informovaný po doručení priebežnej správy z Tenenet, o.z. Senec. Záverom dodal, že akákoľvek úprava rodičovských práv a povinností k maloletej, predovšetkým úpravy styku rodiča s maloletou a jeho následná realizácia bude problematická, ak sa vzťahy a vzájomná komunikácia medzi rodičmi nezlepšia. Taktiež prítomnosť starej matky zo strany matky pri odovzdávaní maloletej na styk s otcom a jej zasahovanie považoval za negatívum.

10.Podaním zo dňa 02.12.2021 oznámila Krajská prokuratúra Žilina oznámenie o prebratí vstupu do konania.

11.K podanému odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej, ktorý s tvrdeniami matky nesúhlasil a tieto považoval za zavádzajúce. Domnieval sa, že správanie matky je neštandardné, zvláštne a plné nenávisť, pričom si myslel, že by matka mala využiť psychologickú pomoc. To, že matka považuje vymenované sociálne pracovníčky za nekompetentné má svedčiť o tom, že práve tieto prišli na jej klamstvá a matku s nimi konfrontovali. Opakovane poukázal na skutočnosť, že súdu i sociálnej kuratele je známe, že matka sa osobne o dcéru nestarala 2,5 roka, kedy dieťa zverila do starostlivosti svojich rodičov a ona sama žila v zahraničí. Uviedol, že počas tohto obdobia denne dochádzal za dcérou, nosil jej plienky, oblečenie, kočík, kozmetiku, nutrilon, zariadenie na chodenie: „pavúka“, a všetko toto riadne odovzdal starým rodičom. Následne mu malo byť zo strany starých rodičov a neskôr aj zo strany matky povolené chodiť za dcérou 2x v týždni a cez víkend. Časy si mali stanovovať samy bez možnosti zmeny termínu. Ak požiadal o zmenu termínu tak mu automaticky odmietli vidieť dcéru aj nasledovné termíny, mali otca nechať čakať aj 2 hodiny, len aby dcérku videl na 5 minút z auta a podobne. Práve z týchto dôvodov nemohol plnohodnotne pracovať, dokonca musel prerušiť aj školu.

12.Čo sa týka výšky výživného, požiadavky matky považoval za nereálne, keď sa domnieval, že nie je možné minúť na dieťa 70.000 eur za obdobie 3,5 roka osobnej prítomnosti matky na Slovensku. Aj posledných 3,5 rokov, kedy je matka už na Slovensku, má otec dcéru zakupovať oblečenie, topánky, hračky a pod. Uviedol, že doma s partnerkou žijú plnohodnotne ako rodina v úcte a vo vzájomnom rešpekte, bez potreby hanenia bývalých partnerov a už vôbec nie pred deťmi. Partnerku dcére nikdy neprezentoval ako mamu. Doma má variť každý deň a to z domácich produktov, tvrdenia matky sa v tomto smere nemajú zakladať na pravde. Pokiaľ matka popisuje, že maloletá sa bojí policajtov, je to práve matka, ktorá neustále volá hliadku. Z matkou akcentovaných vyjadrení znalkyň V. a V. má vyplývať len potreba zlepšenia komunikácie a vzťahov medzi rodičmi, preto apeloval na súd vo veci vydania výchovného opatrenia

13.K podanému odvolaniu otca sa vyjadrila matka, považujúc tvrdenia otca za „klamstvá“. O dcéru sa vždy mala starať sama po finančnej i citovej stránke. Z dôvodu, že maloletá odmieta chodiť k otcovi, začala s ňou navštevovať psychológa z neziskovej organizácie Tenenet na odporúčanie kolízneho opatrovníka Senec. Opakovane uviedla, že otec sa o maloletú nevie reálne postarať, napr. jej mal podať Vigantol do čaju a nie do mlieka, čím ju mal polootráviť a v polovici júna 2021 sa mala maloletá vrátiť od otca so silným zápalom močových ciest, čo chcel otec dávať za vinu matke, pričom ona s maloletou bola koncom mája 2021 na preventívnej lekárskej prehliadke a maloletá mala byť absolútne v poriadku. Pokiaľ mal otec poukazovať na neaktuálnosť znaleckého posudku v súvislosti so zmenou situácie, matka tvrdila, že situácia sa zmenila iba v tom, že maloletá už viac nechce chodiť k otcovi na víkendy, má plakať, mať žalúdočné problémy a mať zdržiavaciu taktiku. Na pojednávanie dňa 31.08.2021 mala byť znovu prizvaná súdna znalkyňa V. A. F., ako aj W. Y. H., ktorá mala skonštatovať, že dieťa má byť postupne pripravené na takúto veľkú zmenu v jej živote - prespávanie pri otcovi.

14.V ďalšom vyjadrení otec ohľadom tvrdení matky o neplatení výživného poznamenal, že matka zámerne nepreberala výživné v NO, ako aj v V., pričom mala byť políciou upozornená na následky krivej výpovede, potom čo otec predložil všetky záznamy z pošty o zasielaní výživného, ale aj informáciu o jeho zámerom nepreberaní. V podstate takmer všetky vyjadrenia matky sú klamlivé a svoj vzťah s dcérou považuje za dobrý a pekný, čo má byť podporené i výpoveďou V. F. a W. H.. Poukázal na to, že všetky problémy ohľadom odovzdávania vznikli v minulom roku, keď dcéra začala volať matke, že chce u neho zostať dlhšie a nechce ísť domov. Matka si mala následne zablokovať viber, prostredníctvom ktorého jej dcéra volala a začala dcéru negatívne manipulovať. Dcéra má byť u neho doma šťastná a spokojná, nikdy sa nemá pýtať domov a naopak žiada, aby mohla zostať dlhšie. Právo z tohto dôvodu on nahráva videá (v ktorých dcéra žiada, aby mohla ostať dlhšie), o ktorých matka tvrdí, že nie sú spontánne. Matka má otcovi tajiť informácie o dcérinom zdravotnom stave, rovnako i informáciu, kam chodí maloletá do škôlky. Taktiež má matka klamať súdu ohľadne dôvodov, pre ktoré menila maloletá často škôlku, keď v každom jednom matka falošne podala informáciu, že on má zákaz styku s dcérou a je pozbavený rodičovských práv.

15.V následnom stanovisku matka opakovane popísala svoj pohľad na vzťah otca k maloletej, vrátane svojho názoru na otca maloletej, jeho povahu a prístup k plateniu výživného. Poukazovala, podľa jej názoru, na nezdravé prostredie, ktorému je maloletá pri pobyte u otca vystavená, vrátane nevhodnej stravy a nevhodných televíznych programov. Uviedla, že otec dieťaťa je agresívny a má mať povest' bitkára.

16.Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali subjektívne legitimovaní účastníci konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

17.Imanentnou súčasťou práva na spravodlivý súdny proces je aj právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia, t.j. také (odôvodnenie), ktoré zodpovie všetky skutkovo a právne relevantné/zásadné otázky, čím naplní zmysel súdneho konania - vyrieši spornosť. Konkrétnym normatívnym prejavom opísaných princípov je ustanovenie § 220 ods. 2 CSP (za subsidiárneho použitia § 2 ods.1 CMP), v zmysle ktorého súd (okrem iného) jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

18.Vo svetle rozoberaných východísk predložený rozsudok okresného súdu nie je spôsobilý obstať.

19.Primárne, odhliadnuc od pochybností o konaní pred súdom prvej inštancie vyvolaných procesnými námietkami oboch odvolateľov (nedoručenie listinných dôkazov, znaleckého posudku, atď.), je potrebné vo vzťahu k súdnej úprave otázky osobnej/striedavej starostlivosti o maloletú zdôrazniť absenciu (ako náležite namieta otec maloletej) akejkoľvek úvahy (myšlienkovvej konštrukcie) súdu prvej inštancie ohľadne nie nevýznamných deficitov vo výchovnom prostredí/prístupe matky tvrdených tak otcom ako i kolíznym opatrovníkom, t.j. (ohľadne) dlhodobého (2 a pol roka) opustenia dieťaťa matkou krátko po jeho narodení a obdobne ohľadne pochybnosti o tom (okresný súd nevysvetlil, prečo neakceptoval dôkazné návrhy otca v tomto smere), či aktuálne osobnú starostlivosť skutočne realizuje matka alebo starí rodičia dieťaťa (z matkinej strany). Možno totiž vo všeobecnosti konštatovať, že rodičovské práva otca majú nepochybne prednosť pred výchovným prostredím starých rodičov. Súčasne platí, že súčasťou riadneho výkonu rodičovských práv/povinností je aj schopnosť akceptovať výkon/existenciu rodičovských práv druhého z rodičov. Inými slovami, v prípade zistenia bezdôvodného bránenia (ani tu okresný súd nijako nereflektoval na vykonanie dokazovania spisom z exekučného konania) v realizácii rodičovských práv otcovi zo strana matky, je plne legitímnou otázkou možnosť zmeny výchovného prostredia (pochopiteľne za komplexného posúdenia všetkých významných okolností prípadu), t.j. zverenia dieťaťa otcovi. A naopak, možno doplniť, že z obsahu spisu aktuálne nevyplýva dôvodnosť požiadavky matky, aby bola otcovi odňaté právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok.

20.Všetky opísané okolnosti pritom predstavujú absolútne základné/nosné skutočnosti, bez vyriešenia/zodpovedania ktorých nie je možné pristúpiť k záveru o zverení maloletého dieťaťa tomu-ktorému z rodičov. Určitým zdrojom informácií (vodítkom) môže byť pre okresný súd aj kolíznym opatrovníkom avizovaný (bod 9 tohto odôvodnenia) proces spolupráce s rodičmi (resp. jeho výsledky).

21. Dôsledkom zrušenia výroku o osobnej starostlivosti jedného rodiča je (logicky) i zrušenie závislého výroku o úprave stretávania sa dieťaťa s rodičom druhým. Je v danej spojitosti potrebné jedným dychom doplniť, že opäť náležite otec/odvolateľ poukazuje/namieta, že okresný súd opomenul v rámci regulácie stretávania s dieťaťom upraviť styk počas sviatkov a prázdnin (reflektujúc súvislý voľný čas maloletého dieťaťa). Ide totiž o otázku, na ktorej sa rodičia nevedia dohodnúť, domáhali sa jej vyriešenia v súdnom konaní, preto je autoritatívna úprava tejto otázky súdom nevyhnutná.

22. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec tu krajský súd dodáva, že nie celkom jasný a konzistentný je postoj matky, ktorá na jednej strane uvádza, že so stykom dcéry s otcom súhlasí, súčasne však poukazuje na neschopnosť otca postarať sa o maloletú, jeho nelásku k maloletej, dokonca poukazuje na agresívne správanie sa otca voči maloletej. Obdobne, matka síce tvrdí, že maloletá má strach z polície, zároveň však sama matka opakovane volá políciu pri realizácii styku za účelom spisania záznamu o neochote maloletej ísť k otcovi. Naopak postoj otca sa javí počas celého konania ako konzistentný a je z neho zrejmy záujem o stretávanie sa s maloletou. Ani k uvedeným rozporom sa okresný súd bližšie nevyjadroval.

23. Flagrantné porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia predstavuje predostretá úprava vyživovacej povinnosti. Okresný súd totiž diferencoval výšku výživného termínom/dátumom 29.9.2021 (t.j. dňom vyhlásenia rozsudku) a tento rozhodný okamih „odôvodnil“ snahou „vyhnúť sa ďalším sporom“.

24. Mimo rámca akejkoľvek pochybnosti nie je (nemôže byť) dátum vynesenia rozsudku - 29.9.2021 - hranicou/momentom, kedy došlo k zmene, ktorá by bola (mohla byť) z pohľadu zákona kvalifikovanou zmenou pre úpravu výšky vyživovacej povinnosti. Takou (kvalifikovanou zmenou) môže byť napr. strata príjmu, jeho zvýšenie, nástup dieťaťa do predškolského zariadenia spojené so zvýšenými nákladmi a pod. Spoločnou a určujúcou črtou týchto okolností je, že sa prejavia v príjmovej alebo výdavkovej situácii subjektov posudzovaného rodinno-právneho vzťahu. Inak povedané, tým, že okresný súd rozhodol 29.9.2021, nenastala z pohľadu relevantnej právnej normy žiadna zmena, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky vyživovacej povinnosti (a teda okresný súd nemohol diferencovať rozdielnu výšku výživného v závislosti od predmetnej skutočnosti). Neexistuje teda zákonný podklad (takýmto určite nie je obava z „ďalších sporov“) pre to, aby výživné do 29.9.2021 malo byť hradené vo výške 30 % zo sumy životného minima a od 30.9. 2021 vo výške odlišnej - 130 eur.

25. Až absurdnou je ďalej úvaha okresného súdu, že „sa rodičia maloletej po celé obdobie zaoberali len otázkou zverenia maloletej“ (a nie výživným) a preto odôvodnil výšku výživného len vo všeobecnej rovine. Nie rodičia, ale okresný súd zodpovedá za vedenie konania a náležité objasnenie predmetu konania, v tomto prípade východísk nevyhnutných pre ustálenie vyživovacej povinnosti.

26. Nemožno tiež opomenúť, že súd prvej inštancie stanovil otcovi aj povinnosť tvorby úspor. Evidentne však pritom prehliadol, že zákonom predvídanou podmienkou (§ 63 ods. 3 veta prvá ZoR) pre aplikáciu tohto inštitútu, sú také (kvalifikované) majetkové pomery výživou povinnej osoby, ktoré to umožňujú. Čím však sú v okolnostiach súdnej veci pomery otca natoľko priaznivé/nadštandardné, že pripúšťajú aj tvorbu úspor nad rámec bežného výživného, súd prvej inštancie absolútne nevysvetlil.

27. Úlohou okresného súdu vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti (v závislosti od zvolenej úpravy osobnej starostlivosti) preto v ďalšom postupe bude náležite zistiť a vyhodnotiť príjmovú a výdavkovú situáciu všetkých dotknutých osôb a na jej základe ustáliť výšku vyživovacej povinnosti (a túto prípadne diferencovať avšak podľa relevantných okolností). Je tiež nevyhnutné, aby určil začiatok plnenia určenej vyživovacej povinnosti, v ktorom prípade musí presne vyčíslieť zmeškané výživné (a upraviť jeho splatnosť) ako rozdiel medzi skutočne uhrádzaným (do momentu vyhlásenia rozsudku) a určeným výživným. Nie je pochopiteľne vylúčená aplikácia inštitútu potenciality (ako to len v náznakoch prejavil okresný súd), to však vyžaduje náležité odôvodnenie, z ktorého bude jednoznačne vyplývať, ako súd dospel k záveru, že príjem otca by mal byť vyšší než dosahuje (pri vyhodnotení jeho zdravotného stavu, vzdelania, praxe, atď.) a súčasne musí súd uviesť presnú čiastku (resp. určitý rozsah) príjmu (napr. z relevantne zverejňovaných štatistických informácií), ktorý by mal/mohol otec podľa súdu dosahovať (pri zohľadnení i regionálnych špecifik vo výške príjmu). Inak musí súd pri stanovení výživného vychádzať z preukázaného príjmu.

28. Predostretý rozsudok súdu prvej inštancie nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutia a rozoberané nedôslednosti vo svojom súhrne predstavujú zásadné porušenie práva na spravodlivý proces takého rozsahu, že ich odstránenie presahuje zmysel

odvolacieho (prieskumného) konania (rozhodnutie je pre nedostatok dôvodov potrebné považovať za nepreskúmateľné).

29.Súd prvej inštancie v ďalšom postupe primárne zabezpečí/vykoná komplexné doručenie všetkých podaní a listinných dôkazov (navzájom) účastníkom konania (ktorým je i prokuratúra), dôsledne odstráni všetky/ďalšie pochybenia rozoberané v bodoch 19 až 27 tohto odôvodnenia a riadiac sa vysloveným záväzným právnym názorom odvolacieho súdu opätovne posúdi všetky relevantné (sporné) otázky v predmetnej veci (viď obsah odvolania rodičov maloletej), ohľadne ktorých následne predloží/sformuluje preskúmateľnú argumentáciu (konkrétne úvahy). V prípade ak nemieni vykonať navrhované dôkazy, presvedčivo vysvetlí dôvody svojho postupu. Je vhodné tiež zvoliť logickú štruktúru/postupnosť výrokovej časti rozsudku - zverenie, styk, výživné, zamietnutie (vo zvyšku), trovy - a výrok musí obsahovať všetky v priebehu konania rodičmi vznesené/uplatnené nároky (t.j. vyčerpať celý predmet konania). Pokiaľ súd v určitej časti návrh zamietá, musí z rozsudku presne vyplývať, ktoré časti nárokov boli zamietnuté.

30.Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.